



**Storumans
kommun**
LUSPIE

VÅLD I NÄRA RELATIONER

Handlingsplan
Storumans kommun



Antagen av omsorgsnämnden 2017-03-01, § 43
Reviderad 2023-10-26

Innehållsförteckning

1. Inledning	4
1.1 Syfte	5
1.2 Mål	5
1.3 Kartläggning och utvärdering.....	5
1.4 Samverkan.....	5
2. Våga fråga om våld.....	5
3. Handlägningsrutiner.....	6
3.1 Fördelning av ärendet.....	6
3.2 Om händelsen sker utanför kontorstid.....	7
3.3 Separat personakt.....	7
3.4 Skyddande personuppgifter.....	7
4. Mötet med våldsutsatta	7
4.1 Bemötande.....	8
4.2 Använd tolk	9
4.3 Säkerhetsplanering	9
4.4 Akut boende.....	10
4.5 Ekonomi	10
4.6 Läkarundersökning.....	10
4.7 Polisanmälan.....	10
4.8 Erbjud insatser och ge information.....	11
4.9 Långsiktigt arbete.....	11
5. Barn som upplever våld	12
5.1 Tala med barnen	12
5.2 Hjälp som förälder	13
5.3 Skolan.....	13
5.4 Barnfridsbrott	13
5.5 Brott mot barn	13
6. Mötet med våldsutövare	13
6.1 Bemötande.....	14
6.2 Erbjud insatser	14
6.3 Alternativt boende.....	14
6.4 Fokus på barnen.....	15
7. Särskilt sårbara grupper	15

7.1	Våld mot hbtqi-personer.....	15
7.2	Våld mot kvinnor i missbruk	15
7.3	Våld mot personer med funktionsvariation.....	16
7.4	Våld mot äldre kvinnor	16
7.5	Våld mot kvinnor med annan etnisk bakgrund.....	16
8.	Hedersrelaterat våld och förtryck.....	17
8.1	Förhandsbedömning	17
8.2	Utredning	18
8.3	Bemötande.....	18
8.4	Insatser.....	18
9.	Viktiga kontakter.....	19

1. Inledning

I 5 kap. 11 § Socialtjänstlagen (SoL) framgår att socialnämnden har ett ansvar för att verka för att den som utsatts för brott och dennes närstående får stöd och hjälp. Bestämmelsen omfattar samtliga brottsoffer, oavsett ålder och kön. Vidare framgår att socialnämnden ansvarar för att särskilt beakta att kvinnor som är eller varit utsatta för våld eller andra övergrepp av närstående kan vara i behov av stöd eller hjälp för att förändra sin situation. Det framgår även att socialnämnden ansvarar för att särskilt beakta att barn som bevittnat våld eller andra övergrepp av eller mot närstående vuxna kan vara i behov av stöd och hjälp.

Socialtjänsten i Storuman kan erbjuda råd och stöd, Trappansamtal med barn, ekonomiskt bistånd, utredning av stödbehov, hjälp i kontakter med andra myndigheter/verksamheter. Det finns spetskompetens i våld i nära relationer. Socialtjänsten kan också erbjuda särskild samtalskontakt till den våldsutövande i form av samtal enligt metoden RePulse, (impulskontroll) samt ATV (Alternativ Till Våld). Socialtjänsten kan bevilja akut placering för våldsutsatta och barn. Storumans kvinnojour erbjuder personligt stöd, rådgivning, samtal, stöd i myndighetskontakter.

Handlingsplanen är tänkt att kunna användas som stöd i ärenden om våld i nära relationer. Med begreppet närstående betraktas i handlingsplanen någon som har en nära och förtroendefull relation till den våldsutsatta. Exempelvis omfattas makar, sambor och pojk- eller flickvänner som personen har ett fast och varaktigt förhållande med (dvs. även i samkönade relationer), föräldrar, syskon. Även familjehemsföräldrar, nära släktingar, barn och barnbarn omfattas av begreppet. Bedömningen av vem som kan betraktas som närstående ska göras utifrån familje- och levnadsförhållanden i det enskilda fallet.

”Våld är varje handling riktad mot en annan person, som genom att denna handling skadar, smärtar, skrämmer eller kränker, får denna person att göra något mot sin vilja eller avstå från att göra det den vill”

- Per Isdal, psykoterapeut

Våld kan vara fysiskt, psykiskt, sexuellt samt materiellt/ekonomiskt. Även försummelse räknas som våld.

1.1 Syfte

Syftet med denna handlingsplan är att säkerställa kvaliteten för socialtjänstens stöd och hjälp till vuxna och barn som utsätts för våld i nära relationer. Handlingsplanen ska göra det lättare att komma rätt i kontakterna med samverkansaktörer, höja medvetandenivån och kunskapen om vilket stöd som erbjuds till våldsutsatta och deras familjer i Storumans kommun.

1.2 Mål

De som utsätts för, bevittnar och utövar våld i nära relationer ska i samverkan med andra erbjudas skydd och stöd akut och vid behov över tid. Barns behov ska särskilt beaktas. Socialnämnden har ett särskilt ansvar för att enskilda, grupper och andra organisationer får information om problematiken "våld i nära relationer" och om vilken hjälp som de utsatta kan få. Information ska finnas på Storumans kommuns hemsida. Informationen ska innehålla uppgifter om vart man kan vända sig för att få hjälp, med adresser och telefonnummer samt webbadresser. Det ska också finnas länkar till andra hemsidor som rör våld i nära relationer.

De som arbetar med handläggning och uppföljning av ärenden enligt socialtjänstlagen ska ha teoretiska kunskaper inom området våld eller andra övergrepp av eller emot närstående samt förmågan att praktiskt tillämpa dessa kunskaper.

1.3 Kartläggning och utvärdering

Kontinuerlig uppföljning och utvärdering av de samlade insatserna är viktigt för att identifiera behov av andra eller ytterligare åtgärder. Samverkan mellan olika aktörer är också viktigt. Detta är också en förutsättning för att systematiskt kunna undersöka om insatserna leder till förbättringar för den enskilde. Socialtjänsten i Storumans kommun skall fortlöpande kartlägga förekomsten av ärenden gällande våld i nära relationer. Denna kartläggning skall utvärderas kontinuerligt.

1.4 Samverkan

Socialtjänsten i Storumans kommun ska samverka med polis, regionen, kommunens övriga förvaltningar och kvinnojour. Detta ska göras med beaktande av behovet av trygghet och säkerhet hos våldsutsatta och barn som bevittnat våld.

2. Våga fråga om våld

Det är viktigt att ha som rutin att fråga om våld förekommer, både som en del i en barnutredning och i det enskilda mötet. Att upptäcka våldet är en viktig del i arbetet. Var beredd på att ta emot det svar som kommer.

Undvik att använda ord som våldtäkt och misshandel då våldsutsatta inte alltid känner igen sig i sådana ord. Försök i stället använda ord som den utsatta kan känna igen sig i. Använd ord som partner när du inte vet om personen lever med en man eller en kvinna.

Sätt att fråga på:

Om det saknas tydliga tecken på våld, eller som en del i en barnutredning...

"Jag vet inte om det gäller för dig men många av dem jag träffar har utsatts för våld i nära relationer. Därför frågar jag rutinmässigt alla om detta. Hur ser det ut i din relation? Har du någonsin blivit utsatt för våld eller kränkningar av din partner eller någon annan i din närhet?"

"Eftersom det är så vanligt att de som kommer till oss har upplevt våld och kränkningar i nära relationer och eftersom vi har märkt att så många inte vet att det är något man kan prata med oss om, och få hjälp med, så har vi nu börjat fråga alla om det. Hur ser det ut i din relation?"

Om det finns signaler på våld...

"Jag har märkt att du ofta har bråttom hem eller har svårt att komma hit. Är det så att din partner inte vill att du ska vara hemifrån eller försöker kontrollera ditt liv på något sätt? Är din partner svartsjuk?"

"Du berättar att du ofta har magsmärtor/ont i huvudet/svårt att sova. Det kanske inte gäller för dig, men min erfarenhet är att många som har varit med om något svårt som våld eller övergrepp eller som befinner sig i en svår livssituation kan få de symtomen. Hur är det för dig?"

"Jag har märkt att du ofta har ekonomiska problem. Hur är det, har du själv kontroll över dina pengar eller är det någon annan som kontrollerar eller använder sig av dina pengar?"

"Jag har märkt att du verkar trött. Får du sova om nätterna? Är det någon som hindrar dig från att sova, eller är det något du varit med om som du tror kan hänga ihop med dina sömnsvårigheter?"

"Jag ser att du har skador. Vill du berätta om vad som hänt? Är det någon som gjort dig illa?"

Så småningom kan du börja ställa rakare och mer direkta frågor.

I samband med att en ny utredning inleds, för en vuxen eller ett barn, bör de vuxna i hushållet samt ungdomar från 15 år fylla i blanketten "Frågor om alkohol och våld". I blanketten finns frågor om våldsutsatthet men även frågor om att utsätta andra för våld. Om svaren i blanketten indikerar på våldsutsatthet, gå vidare till FREDAs kortfrågor för vidare bedömning.

3. Handläggningsrutiner

Det finns en checklista för handläggning i ärenden gällande Våld i nära relation för vägledning i det akuta skedet.

3.1 Fördelning av ärendet

Ett ärende om våld i nära relation kan aktualiseras hos socialtjänsten på olika sätt. Ärendet kan komma in genom en ansökan eller en anmälan, exempelvis från polisens enhet för brottsoffer- och personsäkerhet (BOPS) som ser ett behov av skydd för en våldsutsatt.

Ärendet fördelas direkt till en handläggare. Det är en fördel att jobba två handläggare tillsammans i den här typen av ärenden. I de fall där den våldsutsatta har barn ska vuxen- och barnhandläggare samarbeta i ärendet.

Det är viktigt att så snart som möjligt få in insatser, då familjen kan vara som mest motiverad i det akuta skedet. Handläggaren ska avboka tider för att kunna fullfölja arbetet på ett bra sätt. I de fall maken/makan eller sambon är den som utövar våld är det angeläget att den utsatta och partnern får olika handläggare.

3.2 Om händelsen sker utanför kontorstid

Anmälaren vänder sig till Omsorgsnämndens ordförande via 112.

Trygga barnen!

3.3 Separat personakt

Det bör alltid öppnas en separat personakt för den våldsutsatta, så att ingen annan än handläggare har tillgång till de uppgifter som lämnas. Detta kan vara särskilt aktuellt att tänka på vid handläggning av ekonomiskt bistånd, där det ibland läggs upp en gemensam akt för hushållet.

3.4 Skyddande personuppgifter

Om en våldsutsatt person och eventuella barn har skyddade personuppgifter kan det innan en utredning inleds vara lämpligt att komma fram till vilka säkerhetsrutiner som behöver iakttas, t.ex. hur kontakterna ska skötas eller vilka telefonnummer som kan användas. Exempelvis hur dokument och kontaktuppgifter hanteras, det kan t.ex. vara olämpligt att lägga brev till den våldsutsatta i den ordinarie posthögen för utgående post.

4. Mötet med våldsutsatta

Handläggning behöver präglas av ett säkerhetstänkande. Den utsatta kan exempelvis behöva träffa handläggare på en annan plats än socialkontoret om det finns risk att hon/han kommer att möta den som utövar våld mot henne/honom på eller i närheten av kontoret. För vissa kan bara det faktum att den utsatta setts någon annanstans än där hon/han har anledning att vara i vissa fall utgöra en risk. Det är t.ex. olämpligt att be den utsatta och den person som utsatt henne/ honom för våld att komma tillsammans på ett möte.

I bedömningen av behov av skydd och stöd finns FREDA och PATRIARK (heder) som ett verktyg i samtalet med den våldsutsatta. Om polisen arbetar med den våldsutsatta be om att få ta del av deras eventuella SARA-bedömning.

Handläggarna ska tänka på att:

- ✓ Avboka tider så att ni kan fullfölja arbetet på ett bra sätt
- ✓ Handläggningen ska präglas av ett säkerhetstänkande.
- ✓ Öppna en separat akt för den utsatta.
- ✓ Den våldsutsatta och våldsutövaren ska ha var sin handläggare.
- ✓ Handläggaren ansvarar för att hålla kontakten med den utsatta.
- ✓ Hjälプ den utsatta att tänka i kort perspektiv. Var tydlig och hjälп henne/honom att göra en checklista på det hon/han behöver.

- ✓ Gör en säkerhetsplanering vid första besöket.
- ✓ Är hon/han i behov av ekonomiskt stöd, ta kontakt med ekonomihandläggare
- ✓ Om den utsatta lämnat hemmet skall hon/han beredas tillgång till bostaden för att hämta det hon/han behöver – här kan polisen hjälpa till.
<https://www.socialstyrelsen.se/globalassets/sharepoint-dokument/artikelkatalog/ovrigt/2015-6-7.pdf>
- ✓ Ha tålamod eftersom hon/han upprepade gånger kan flytta hem till utövaren.
- ✓ Hjälプ den utsatta att få kontakt med andra myndigheter så som Försäkringskassan för eventuell sjukskrivning, sjukvården för en eventuell läkarundersökning m.m.

4.1 Bemötande

Socialtjänstens verksamhet ska bygga på respekt för människors självbestämmanderätt och integritet. I ärenden som rör våld av närstående är det viktigt att stödet inriktas på att frigöra och utveckla personens egna resurser samt att stödet bygger på respekt för hennes/hans egna val och valmöjligheter. Den våldsutsatta ska bemötas med respekt, ödmjukhet och inte skuldbeläggas samt att en förtroendefull relation ska byggas upp och upprätthållas. Utredaren ska vara lyhörd och ärlig. Lyssna utan att tillföra dina egna värderingar. Att i samtalet med den utsatta tala om för denne hur dum våldsutövaren är eller vilka fel våldsutövaren har, kan resultera i att den våldsutsatta känner än större skam för att hon/han valt att leva med våldsutövaren.

Träffa den utsatta enskilt med gott om tid för mötet. Det är den utsatta själv som bestämmer om hon/han vill ha med sig någon. Ibland kan det dock finnas anledning för att kontrollera att den utsatta verkligen önskar att den medföljande personen är med vid samtalen. Den utsatta kan t.ex. före mötet tillfrågas om detta i enrum. En utredning kring den utsatta kräver samtycke.

Det är viktigt att den utsatta själv får beskriva vad hon/han utsatts för, detta kan vara avgörande när det gäller ställningstagande i ärendet. Ställ följdfrågor och hjälp den utsatta att sätta egna ord på det som har hänt. Att prata om våld kan vara oerhört svårt då den utsatta inte alltid ser sig som en person som är våldsutsatt. Den utsatta kan behöva få bekräftelse på att det kan vara svårt att berätta allt på en gång.

Undvik att komma med uttalanden som skuldbelägger den utsatta som kanske inte är mogen att genast lämna våldsutövaren. Var tydlig med att det är förbjudet i lag att utsätta någon för våld och att det inte är hennes/hans fel att hon/han är utsatt.

Våldsutsatta som lämnar relationen kan ibland senare återvända till den som utsatt dem och på nytt söka hjälp och stöd från socialtjänsten. Vissa våldsutsatta vill i första hand inte bryta upp, utan önskar stöd och hjälp för hela familjen. Det kan i dessa fall uppstå spänningar mellan den våldsutsatta och en omvärld som är inriktad på att ge henne/honom stöd i att lämna våldsutövaren. Den våldsutsatta behöver bli bemött utifrån sin specifika situation och respekterad i sina val, också om hon/han väljer att fortsätta relationen med den som utövar våld mot henne/honom.

Om det finns barn som därmed riskerar att utsättas för att bevittna våld behöver dock konsekvenserna för barnet och socialtjänstens ansvar för barn som far eller riskerar att fara illa tas upp med den utsatta, så att hon/han kan väga in detta i sitt val. Även barnets andre vårdnadshavare,

oavsett om det är denne som utövat våldet eller inte, behöver informeras om våldets konsekvenser för barnet och socialtjänstens ansvar.

4.2 Använd tolk

I vissa fall, om den utsatta inte behärskar svenska eller har t.ex. hörselnedsättning, bör tolk användas. Tolk bör, om det behövs, anlitas för såväl muntlig tolkning som skriftlig översättning. Det är viktigt att använda en tolk som är neutral både i förhållande till den våldsutsatta och till den som utövar våldet. Det kan då vara en fördel att använda telefontolk som saknar personlig kontakt med någon av parterna. Bedöm om det finns behov av att tolken har ett särskilt kön eller om denne bör/inte bör komma från ett särskilt land. Vid samtal med tolk behöver man vara medveten om att det i en redan känslig situation ytterligare kan begränsa den utsattas vilja och möjlighet att tala fritt. Det kan behövas mer tid för att skapa tillit.

4.3 Säkerhetsplanering

Gör en säkerhetsplanering tillsammans med den utsatta. För att trygga på den nya platsen eller att planera för säkerheten om den utsatta väljer att vara kvar tillsammans med våldsutövaren. Våldet upphör sällan i samband med en separation eller att familjen flyttar isär. Tvärtom trappas det oftast upp.

Frågeställningar som handläggare ska tänka:

- ✓ Vad är den våldsutsatta mest rädd för nu?
- ✓ Var finns den utsatta och barnen? Var finns utövaren?
- ✓ Är den utsatta och barnen säkra där de är just nu? Skall de hellre bo hos anhöriga eller andra viktiga personer en tid? Eller behöver de en annan bostad?
- ✓ Kan kvinnojouren vara till hjälp?
- ✓ Hur våldsam är utövaren och har det förvärrats på senare tid?
- ✓ Har utövaren hotat att döda den utsatta eller barnen?
- ✓ Har våldsutövaren vapen?
- ✓ Behöver den våldsutsatta hjälp med att upprätta en polisanmälan?
- ✓ Ska den utsatta begära kontaktförbud?
- ✓ Är den utsatta i behov av hemligt telefonnummer? Kan utövaren genom den utsattas smartphone eller andra sociala medier spåras? Behövs säkerhetsutrustning i hemmet?
- ✓ Har den utsatta eget bankkonto eller gemensamt med utövaren?

Om den utsatta trots allt går hem, diskutera och planera tillsammans:

- ✓ Fråga om den utsatta kommer att ringa polisen om utövaren blir våldsam. Om det inte går, vad skall den utsatta då göra för att påkalla hjälp?
- ✓ Om flykt, vart? Hjälp till att sammanställa en telefon- och adresslista.
- ✓ Avtala tid för återbesök och motivera att komma tillbaka.

Följande saker bör finnas i säkert förvar om den utsatta planerar att lämna hemmet, en "nödväska":

- ✓ Identitetshandlingar för den våldsutsatta och barnen
- ✓ Personliga och känsliga dokument
- ✓ Viktiga telefonnummer och adresser

- ✓ Eventuella mediciner
- ✓ Mobiltelefon och laddare
- ✓ Personliga tillhörigheter, extra nycklar till bil, tillgång till Bank-ID etc

4.4 Akut boende

Gör en bedömning om den utsatta och/eller barnen behöver skyddas. Behövs placering, överväg om en närståendeplacering är möjlig (se avsnitt Barn som bevittnar våld). Ordna med annat boende om nödvändigt. Boendet ska vara anpassat till behov, hotell brukar i detta sammanhang inte vara lämpligt. I en krissituation är det viktigt att den utsatta inte lämnas ensam. Om det erbjuds ett tillfälligt boende som inte är bemannat av kvalificerad personal kan det samtidigt behövas få en kontaktperson utsedd åt sig. Om någon t.ex. aktivt förföljer den utsatta är det nödvändigt att boendet har larm och är bemannat nattetid. Följer barn med till det tillfälliga boendet tas inga beslut på barnen utan beslutet ska tas på den utsatta. Det boende som erbjuds en våldsutsatt bör även ta emot samt vara lämpligt för medföljande barn oavsett ålder och kön. Om det behövs hämtas saker från det gemensamma hemmet, se till att den utsatta inte är ensam, polisen kan hjälpa till i dessa situationer.

I de fall våldsutsatta lever tillsammans med våldsutövare och vill bo kvar i den gemensamma bostaden, är ett alternativ att utövaren får lämna det gemensamma boendet för ett annat tillfälligt boende. Under förutsättning att det inte innebär någon risk för ytterligare våld kan den utsatta då bo kvar i den gemensamma bostaden och utövaren lämnar den. Om det finns barn är det ur barnperspektiv bättre att den som utövar våld lämnar hemmet än att den utsatta och barnet måste göra det.

4.5 Ekonomi

Behövs i det akuta skedet ekonomisk hjälp? En våldsutsatt kan behöva få extra stöd i ekonomin. Det kan exempel finnas behov av nya kläder, extra telefonkostnader, fördyrande matkostnader. Behov av hjälp att byta bankkonto om de är gemensamma. Fråga alltid och se över vem som står på tex elräkningar, försäkringar mm.

4.6 Läkarundersökning

Hjälプ den våldsutsatta till akutmottagning för att få eventuella skador omsedda och dokumenterade. Överväg om könet på läkaren är av betydelse. Våldsutövaren ska inte vara närvarande. Tänk på att man kan behöva återkomma efter någon dag då blåmärken och svullnader ibland inte syns direkt. Kräv ett intyg från läkare gällande skadorna, då journalanteckningar inte räcker som grund till rättsintyg. Försök att finna en läkare som den utsatta tidigare varit i kontakt med eller som hon/han känner förtroende för.

4.7 Polisanmälan

Stöd den våldsutsatta i att polisanmäla. Endast vid mycket allvarligt brott som ger fängelse i ett år eller mer har socialtjänsten i likhet med hälso- och sjukvården, rätt att utan den hjälpsökandes medgivande polisanmäla misstanke om brott. Detta kräver ett särskilt beslut, se delegationsordning. Det finns möjlighet att konsultera polisen aidentifierat. Se 23§ OSL.

4.8 Erbjud insatser och ge information

Undersök om den utsatta vill ha stöd och i så fall vad. Erbjud samtalskontakt via socialsekreterare, psykiatri, kvinnojour, centrum mot våld eller annat.

Informera om de möjligheter till skydd som finns; boende, kontaktförbud och polisens trygghetspaket.

Tänk på att den utsatta i de allra flesta fall kan ta egna bra beslut om vad hon/han vill, stötta i det. Den utsatta behöver känna att hon/han duger i att ta hand om sig själv och kan lita på sin egen förmåga. Kom inte med färdiga lösningar: det kan upplevas som en dubbel kränkning.

Var noga med att informera om hur du tänker gå vidare med ärendet så att det ges en tydlig information i frågan. Har den utsatta svårt att ta till sig information så kan det vara lämpligt att informera ex en representant från kvinnojouren eller annan stödperson.

Tänk på att den utsatta är i kris och att din information kan behöva upprepas flera gånger. Var mån om att få träffa/ha kontakt regelbundet även om den utsatta beslutar sig för att återvända till utövaren. Det kan ta lång tid innan hon/han är mogen att lämna henne/honom.

4.9 Långsiktigt arbete

En våldsutsatt har rätt att efter individuell bedömning av sina hjälpbehov erbjudas de insatser som är de bästa för henne/honom. Det kan i vissa fall vara nödvändigt att skapa en specifik insats för en enskild utsatt.

Att utreda den utsattas behov av stöd och hjälp på längre sikt innebär att ta reda på hur hon/han tänker kring sin framtida situation och vilken hjälp och vilket stöd hon/han önskar från socialtjänsten.

- ✓ Hur ser den utsattas arbetssituation eller annan möjlighet till försörjning ut?
- ✓ Hur ska den utsattas boende ordnas på kort och lång sikt?
- ✓ Behöver den utsatta byta boende?
- ✓ Behöver den utsatta stöd av någon form av stödjande samtal?
- ✓ Är den utsatta traumatiserad?
- ✓ Behöver den utsatta kontakt med hälso- och sjukvården?
- ✓ Finns det behov av annat stöd eller annan hjälp?
- ✓ Har den utsatta behov av skyddade personuppgifter?
- ✓ Behöver den utsatta hjälp med att ordna situationen för eventuella barn?

Hjälプ den utsatta med att hitta ett lämpligt boende, ge råd och stöd, ta kontakt med andra myndigheter och frivilligorganisationer och aktörer. Skapa varaktiga lösningar och hjälp till att bygga ett stabilt nätverk kring arbete, vänner, fritid och boende. Kanske ska den utsatta gå skola för att skapa nya kontakter. Risken är att den utsatta återvänder till utövaren om isoleringen blir för stor.

För de som väljer att stanna kvar är målet att våldet ska upphöra. Motivera att fortsätta sin kontakt med socialsekreterare.

5. Barn som upplever våld

Utredning enligt 11 kap. 1 § SoL ska inledas omgående för barn som upplever eller riskerar att uppleva våld. Överväg om beslut enligt 11 kap. 2 § SoL behöver fattas.

Det är viktigt att ha en planering för hur man ska agera om det uppstår ett akut behov av skydd av barnet. Det kan t.ex. bli aktuellt att besluta om ett omedelbart omhändertagande enligt LVU, eller att ansöka om vård med stöd av LVU och hemlighålla vistelseadressen för en vårdnadshavare enligt 14§ LVU, om det är denne som utsätter barnet för våld.

Det är vanligt att varken våldsutsatta eller våldsutövare tror att barn märker eller påverkas av våldet. Även om barn inte direkt bevittnar våldet, påverkas de ändå av det våld som äger rum i familjen.

Gemensam symtombild för barn som lever i en familj där våld förekommer:

- Känner oro och ängslan.
- Har ambivalenta känslor inför båda föräldrarna.
- Berättar inte om våldet.
- Skäms över det våld som förekommer.

Tänk på när barn är inblandade att:

- ✓ Barnutredning ska inledas.
- ✓ Barnen befinner sig i kris och är i behov av krissamtal.
- ✓ I samtal med barnen se till att de har tillgång till en trygg vuxen och att det sker i en miljö som barnen känner sig trygga i.
- ✓ Har kvinnan/mannen reservkläder till barnen eller behöver du ordna detta?
- ✓ Har den utsatta behov av avlastning eller stöd i sin föräldraroll?
- ✓ Tala med barnen om vad som hänt och var tydlig. Det ger struktur och trygghet
- ✓ I första skedet behöver barnen lugn och ro för att orka vidare i processen, först därefter lägger man upp en plan för skolgång osv.
- ✓ Tänk på att symtom och reaktioner på trauma inte alltid är synliga. Barn kan ha behov av stöd fast det inte finns tecken på behov av stöd.

5.1 Tala med barnen

Socialtjänsten kan bedöma att det finns behov av att träffa barnet utan vårdnadshavares kännedom men detta ska ske restriktivt och vårdnadshavarna ska informeras om samtalet i direkt anslutning eller så snart det är möjligt. Underrättelse om inledd utredning kan vänta något om det finns goda skäl att vårdnadshavaren eller någon annan familjemedlem är misstänkt för övergrepp mot barnet eller den unge, samt att polisutredningen befinner sig i ett känsligt läge och skulle försvåras om vårdnadshavarna informerats om att utredning inletts. Rådgör med åklagare eller förundersökningsledare om vad ni kan prata med barnet om när en polisutredning pågår.

Det är viktigt att ge barn information om vad som hänt och vad som kommer att hända. Detta anpassat efter barnets ålder och mognad. Socialtjänsten erbjuder Trappansamtal till barn som upplevt våld. Därutöver kan socialtjänsten vara behjälpliga i kontakt med hälso- och sjukvård vid behov av krisstöd.

5.2 Hjälp som förälder

Personer som lever i en misshandelssituation kan ha bristande förutsättningar att ta hand om sina barn. Personen är i behov av stöd i sin föräldrafunktion likväl som barnen är i behov av trygga vuxna omkring sig. Barnen kan behöva beviljas insatser som exempel kontaktperson för att barnen ska få sitt behov av trygga vuxna omkring sig.

5.3 Skolan

Skolpliktiga barn som följer med en förälder till ett skyddat boende har självklart även i den situationen rätt till fortsatt skolgång. I den turbulenta situation som kan uppstå vid en hastig flytt från hemmet är ett barns behov av kontinuitet i vardagen viktig, med skolgång och i mesta möjliga mån möjligheter att träffa kamrater. Vistelsekommunen och barnets hemkommun har ett gemensamt ansvar för att lösa barnets skolgång. Samverkan behöver ske med det skyddade boendet samt skolan för att säkerställa barnets skolgång.

5.4 Barnfridsbrott

Den 1 juni 2021 infördes ett särskilt barnfridsbrott i Sverige. Lagändringen innebär att det är straffbart att utsätta ett barn för att bevittna vålds- och sexualbrott i nära relation. Barnfridsbrott omfattas av Socialstyrelsens rekommendation för socialnämnden att polisanmäla misstanke om brott mot barn. Av de allmänna råden framgår att, om det finns en misstanke om brott mot ett barn enligt bland annat 4 kap. BrB, bör en polisanmälan skyndsamt göras, såvida det inte strider mot barnets bästa. För att någon ska dömas för barnfridsbrott behöver grundbrottet vara styrkt, det behöver alltså finnas en dom gällande exempelvis misshandel för att det också ska röra sig om barnfridsbrott.

5.5 Brott mot barn

Om det finns en misstanke om brott mot ett barn enligt 3, 4 eller 6 kap. brottsbalken eller lagen (1982:316) med förbud mot könsstympning av kvinnor, bör en polisanmälan skyndsamt göras, såvida det inte strider mot barnets bästa. Om det är oklart huruvida en polisanmälan ska göras, bör polis eller åklagare konsulteras. Se 21§ OSL.

6. Mötet med våldsutövare

Då socialnämnden har det yttersta ansvaret för alla som bor i kommunen innebär detta också att ett ansvar för att personer som utövar våld erbjuds det stöd och den hjälp som de kan behöva för att kunna förändra sitt beteende. Det är viktigt att komma ihåg att samtal med utövaren kan innebära fara för den utsatte, våldsutövarna reagerar olika. Samtalet bör ha utgångspunkt i erbjudande om egen behandlingskontakt eller samtalsstöd. Det är viktigt att komma ihåg att våldet inte diskuteras med utövaren för att undersöka den brottsliga aspekten.

I samband med att en ny utredning inleds, för en vuxen eller ett barn, bör de vuxna i hushållet samt ungdomar från 15 år fylla i blanketten "Frågor om alkohol och våld". I blanketten finns frågor om våldsutsatthet men även frågor om att utsätta andra för våld. Detta är ett sätt för socialtjänsten att upptäcka våldsutövare för att erbjuda stöd. Om svaren i blanketten indikerar på våldsutövande, erbjud snabb kontakt med öppenvården för samtal.

Handläggarna ska tänka på att:

- ✓ Ställ konkreta frågor och prata exakt om vad som hände.
- ✓ Vad händer när du blir arg?
- ✓ Blir du våldsam?
- ✓ Tog du tag i hen?
- ✓ Slog du hen
- ✓ Prata med utövaren om barnet/barnen
- ✓ Hjälp utövaren att sätta barnen i fokus
- ✓ Hur skall utövaren lära sig att hantera situationer utan att ta till våld?
- ✓ Tala om att våld är en brottslig handling som hen bär ansvaret för.

6.1 Bemötande

På samma sätt som för den utsatte, är det viktigt hur man uttrycker sig, många utövare definierar inte knuffar och slag som misshandel och ser sig inte som misshandlare. Termer som "kvinnomisshandlare", "förövare" och liknande är mindre lämpliga att använda i samtalet med utövaren. Likaså kan det vara olämpligt att tala om det utövaren utsatt personen för med ord som "kvinnomisshandel", "våld". Man kan beskriva handlingarna; "när du slog hen med knuten näve" istället för "när du misshandlade hen". Använd dig av motiverande samtal och hjälpa utövaren att formulera hur hen vill leva sitt liv. Är det så här du vill leva? Vad kan du göra för att förändra ditt liv i den riktning du vill? Utövarna som utsätter sin partner för våld, fokuserar ofta på den utsattas agerande när de talar om våldet som en form av rationalisering. I dessa sammanhang kan det istället vara lämpligt att fokusera på våldsutövarnas handlingar och de negativa konsekvenserna av dessa. Det måste klargöras för utövaren att våld innefattar alla handlingar som tvingar en partner att göra saker som hen inte vill eller som gör hen rädd. Det innebär också att det är viktigt att ställa frågor om hen hotat denne, kastat saker, haft sönder dennes saker osv. Det är viktigt att tänka på den utsattas säkerhet. Att exempelvis inte avslöja/förmedla till utövaren vad den utsatta berättat om våldet, då detta kan försätta den utsatta i fara.

6.2 Erbjud insatser

Undersök om utövaren vill ha hjälp med sitt beteende och berätta vad vi kan erbjuda. För de som inte är positiva till behandling men som accepterar fler samtal med handläggaren är det möjligt att inleda en serie motivationssamtal. Att erbjuda och ge insatser till dem som utövar våld är en viktig del i arbetet för att förebygga och motverka våld. Exempel på insatser kan vara: praktisk hjälp eller rådgivning hos handläggare, öppenvårdsbehandlare, stöd i kontakter med psykiatri, kvinno/mansmottagning eller annan samtalskontakt.

6.3 Alternativt boende

I kontakten med en person som utövar våld mot sin partner kan frågan tas upp om ett alternativt boende för utövarens del. Detta kan göras under förutsättning att den som utsatts för våld vill bo kvar i den gemensamma bostaden och, vilket är avgörande, att en bedömning visar att en sådan lösning inte i sig innebär någon risk för ytterligare våld.

6.4 Fokus på barnen

I utredningen kring barnen är det viktigt att lägga fokus på hur utövarens våld har påverkat barnen – det är på hennes/hans ansvar att sluta använda våld och som förälder se till barnens bästa. Samtalet med utövaren ska också ha fokus på att ansvariggöra henne/honom för våldet.

7. Särskilt sårbara grupper

Det är viktigt att fundera över våra egna föreställningar kring vem som blir utsatt för våld i nära relation (hur vårt "förväntade offer" ser ut) eftersom våra förväntningar styr vårt sätt att se och påverkar våra tolkningsmöjligheter. Vi behöver vara extra uppmärksamma på att vissa grupper kan ha särskilda svårigheter att söka stöd och kan vara särskilt svåra att upptäcka. Hit hör kvinnor med etniskbakgrund, kvinnor med funktionshinder, kvinnor i missbruk och kvinnor och män som lever i samkönade relationer. Låt inte din klient bli din kunskapsbank. Din klient är i en underordnad position och i ett känslomässigt svårt läge och ska bli mött i det, inte förväntas upplysa dig om annat än sin egen upplevda situation. Ställ öppna frågor och undvik konsekvent all könsbestämning av klient och partner. Ha ett normkritiskt förhållningssätt så att du gör så få antaganden om klienten som möjligt.

7.1 Våld mot hbtqi-personer

Samhällets heterosexuella normer medför att våld i samkönade relationer riskerar att osynliggöras eller förringas. Förväntningar om att våldsutövare ska vara män kan göra det svårare att upptäcka våld i samkönade parrelationer. För en person som inte lever öppet som hbtqi kan det finnas extra stora hinder för att söka hjälp. Då rädslan för att avslöjas kan användas som ett kontrollmedel från våldsutövare. Den äldre generationen som vuxit upp då homosexualitet klassades som kriminellt/psykisk sjukdom kan ha en självbild som är starkt påverkad av detta. Skuld- och skamkänslor kan vara mycket djupt rotade.

Personens sexualitet kan påverka vilka nätverk man kan bygga – finns t.ex. ursprungsfamiljen kvar som stöd? RFSL har möjlighet att ge råd om lämplig litteratur och annat material som kan öka kunskapen. Det finns också en problematik hur man hanterar det familjerättsligt när det finns barn i homosexuella familjer där våld förekommit? Hot kopplat till rätten om adoption och umgänge kan fungera som ett kontrollmedel.

7.2 Våld mot kvinnor i missbruk

Kvinnor med missbruks- och beroendeproblematik kan befinna sig i en livssituation som ökar risken för att utsättas för våld och försämrar möjligheten att få hjälp. Om en kvinna är i aktivt missbruk kan hon t.ex. ha stora svårigheter att få tillgång till ett lämpligt tillfälligt boende. Det är viktigt att stödet och hjälpen anpassas till kvinnans individuella behov och att det finns möjlighet att få stöd på grund av utsattheten för våld, som inte är villkorat med att missbruket först ska upphöra. Det finns en tendens att våld mot kvinnor med missbruks- och beroendeproblematik bagatelliseras, såväl av kvinnorna själva som av omgivningen. Våldet uppfattas som något vardagligt.

Myndigheterna fokuserar också ofta på missbruket och ser våldet enbart som en konsekvens av det. Det är viktigt att komma ihåg att missbruket kan vara ett följd av misshandeln. En våldsutsatt kvinna med missbruksproblematik kan på flera sätt vara extra beroende av den som utsätter henne för

våld, t.ex. för tillgång till droger och boende. Det kan också finnas särskilda svårigheter och risker för våldsutsatta kvinnor med missbruksproblematik om de bryter upp från någon som försörjer dem med droger, de kan bli "tjallare" om de anmäler mannen för våld, han kan vara den som försörjer umgängeskretsen med droger.

7.3 Våld mot personer med funktionsvariation

Vissa typer av funktionsvariationer, såväl fysiska som psykiska, kan innebära ett omfattande beroende av omgivningen för daglig vård och omsorg, vilket medför en särskild sårbarhet. Risken för beroende och utsatthet ökar med en funktionsvariation. Ju mer omfattande funktionsvariation en person har, desto större blir hens beroende.

Övergreppen mot personer med funktionshinder riktas ofta mot själva funktionshindret. Den närstående kan slå där personen har ont för att göra det svårare att upptäcka. Det kan även handla om kränkningar av funktionshindret, medveten felmedicinering eller att göra den fysiska miljön i hemmet otillgänglig. Personer med funktionshinder blir främst utsatta av personer de står i beroende till. Personer med funktionshinder har i högre grad svårare att anmäla övergrepp då de ofta står i stark beroendeställning till den som utsätter dem för övergreppen. Beroende på vari funktionshindret ligger kan personen också ha svårt att göra sig förstådd eller svårt att lämna hemmet vilket ytterligare försvårar hens möjligheter att berätta om sin våldsutsatthet.

7.4 Våld mot äldre kvinnor

Äldre kvinnor utsätts för våld främst av make/maka/sambo/särbo, barn eller släktingar, vårdpersonal. Det handlar om personer som kvinnan står i beroende till.

Ekonomiskt beroende eller vårdbehov mellan föräldrar och barn kan vara faktorer som utlöser övergrepp mot äldre. Utöver våldet kan kvinnorna dessutom utsättas för andra former av kränkningar, som t.ex. förolämpande skällsord av olika slag.

Det är inte alltid lätt att känna igen tecken på våld mot en äldre kvinna, eftersom vissa skador, som ben- och armbrott och blåmärken, kan tolkas som uttryck för normalt åldrande eller som symtom på sjukdom, i stället för att sättas i samband med utsatthet för våld. För en kvinna med t.ex. demens kan det dessutom vara svårt att alls berätta eller förmedla till sin omgivning vad hon varit med om. Än svårare blir det att beskriva att hon utsätts för aggressioner, övergrepp och våld. Faktorer som svagt socialt nätverk, beroendeställning till gärningsmannen, starka skam- och skuld känslor påverkar anmälningsbenägenheten bland äldre kvinnor utsatta för våld i nära relation.

7.5 Våld mot kvinnor med annan etnisk bakgrund

En del kvinnor med utländsk bakgrund har begränsad förmåga att uttrycka sig på svenska och/eller bristande kunskaper om vilken hjälp de kan få och vart de kan vända sig. Deras sociala nätverk kan till stor del sammanfalla med våldsutövarens, och därutöver vara litet.

Kvinnor som kommit till Sverige på så kallad anknytning, för att leva tillsammans med en svensk man eller en man som redan har fått uppehållstillstånd i Sverige. Här gäller den så kallade tvåårsregeln vilken innebär att kvinnan och mannen måste leva tillsammans i två år för att kvinnan

ska få ett eget uppehållstillstånd. Detta gör att dessa kvinnor är starkt beroende av männen för att få stanna kvar i Sverige, och därför särskilt utsatta då de utsätts för våld.

Viktigt att poängtera här är att våldsutsatthet utgör grund för särskild prövning av uppehållstillstånd även om relationen avslutas innan det har gått två år. I särskild prövning av uppehållstillstånd tas hänsyn till vilka omständigheter övergreppet ägt rum, hur allvarligt det varit, om det rört sig om en enskilda episod eller upprepade övergrepp samt hur länge förhållandet varat. För att tillstånd ska ges förutsätts vidare att förhållandet upphört främst på grund av övergreppen, att det inte varit fråga om ett helt kortvarigt förhållande och att det från början varit fråga om ett seriöst förhållande.

För att tillstånd ska kunna beviljas måste det finnas omständigheter som stödjer den sökandes påstående om våld och allvarliga kränkningar. Det ställs inte några krav på vilken dokumentation som bör finnas. Polisanmälningar, läkarintyg eller intyg från sociala myndigheter eller kvinnojourer bör kunna vara till ledning. Det är därför viktigt att socialnämnden noga dokumenterar det som en våldsutsatt kvinna uppger att hon utsatts för, för att den informationen ska kunna utgöra ett underlag för ett ställningstagande om hon ska få permanent uppehållstillstånd.

8. Hedersrelaterat våld och förtryck

Hedersproblematiken är ny i förhållande till svenska lagar och existerande rutiner. En hantering på socialtjänsten som bygger på normala rutiner kan i vissa fall skada den enskilda flickan eller pojken ytterligare om hon är utsatt för hedersrelaterat förtryck och våld. Hur och när kontakten med föräldrarna sker är en känslig fråga när det gäller hedersrelaterad problematik. Om den utsatta med hedersproblematik berättar sin historia genom ett besök hos socialtjänsten kan detta i sig självt innebära ytterligare straff och hot från föräldrar och nära anhöriga. Många, speciellt kvinnor, väljer därför att söka andra vägar för att få hjälp.

8.1 Förhandsbedömning

Mötet med den utsatte sker på neutral plats – gärna i skolan? Det är viktigt att mötet inte sker på socialkontoret då det kan verka misstänkt och kontakten med socialtjänsten inte får bli allmänt känd. Om mötet sker i skolan är det nödvändigt att det arrangeras på ett sådant sätt att det inte väcker uppmärksamhet. Om utomstående får kännedom om besöket kan det leda till negativa konsekvenser för den utsatte. Ta hänsyn till vilken tid som passar, särskilt flickor kan ha stora krav på sig att vara hemma till en viss tid. Avgör om anmälaren ska följa med som ett stöd? Undersök om det finns redan inarbetade relationer hos någon vuxen, till exempel på skolan, som är insatt i hennes/hans situation och som kan vara ett stöd för flickan/pojken under processen. Ta reda på tidigare kännedom om familjen. Det är viktigt att en tidig och noggrann bedömning sker av skyddsbehovet innan vårdnadshavaren kontaktas. Om beslut tas att inleda en utredning måste vårdnadshavarna informeras. Det är av denna anledning viktigt att aktivt använda tiden för förhandsbedömning som ett verktyg att noggrant kunna värdera det akuta skyddsbehovet och vidta åtgärder, till exempel omedelbart omhändertagande, om detta är nödvändigt.

Det är viktigt att undersöka om det handlar om hedersrelaterad problematik eller om det handlar om vanligt tonårsproblem. Viktigt att tänka på under hela förhandsbedömningen är att en utsatt person bör ha telefonnummer till ansvariga handläggare, polis, om situationen skulle bli akut. Var

noga med att bestämma tid för nästa möte eller telefonsamtal så att hon/han känner sig trygg och förstår att du arbetar aktivt med ärendet.

8.2 Utredning

När en utsatt person är under 18 år skall föräldrarna kontaktas när utredning inleds tänka på hur och när ska föräldrarna kontaktas, för att den utsatte inte ska sättas i fara. Gör en bedömning var samtalen bäst är lämpligt att ske och överväg om polis bör finnas med. När du pratar med föräldrarna, ta det försiktigt! Tänk på konsekvenserna av hur informationen sker. Om polis är med bör det skötas med försiktighet. Förvärra inte situationen genom att hota familjens heder. Ha en plan för fortsatta samtal med föräldrarna, som föräldrarna erbjuds.

Om en utsatt person är över 18 år får hon/han själv bestämma om och hur information till föräldrarna ska ske. Informera om när föräldrarna kommer till socialförvaltningens kontor. Om den utsatte inte vill ge information till föräldrarna, hänvisa deras frågor till polisen.

I en utredning där hedersproblematik förekommer är det bra att inte bara undersöka tidigare våld mot barnen, anmälningar av familjen inom socialtjänsten, utan också om våld mellan föräldrarna? Om det i familjestruktur är fadern som har nästan all makt? Bortgifta syskon i familjen/släkten, personer i flickans eller pojkens släkt och omgivning som tidigare är dömda för våldsbrott?

8.3 Bemötande

Tänk här på att ge en utsatt person möjlighet att själv berätta om sin situation, om vad eller vilka hon/han upplever som ett hot och om vilka lösningar den utsatte själv kan hitta. Lyssna och fråga! Hjälプ henne/honom att reflektera kring hur livet ser ut idag och vad det är som är begränsande (se bilaga frågemallar). Använd tolk vid behov. Det är här mycket viktigt att tolken är neutral i förhållande till den utsatte.

Tala inte till den utsatte i termer av att "har du blivit utsatt för hedersrelaterat förtryck?". I det hedersrelaterade förtrycket och i hederskulturen är det den utsatta personen som skuldbeläggs. Den utsatte anses vara skyldig eftersom hennes/hans handlande tvingat släkten att vidta hot och bestraffningar på grund av att hon/han brutit mot hederskoderna. Förövarna däremot, anses ha rätt i sitt utövande av förtrycket. Att tala till den utsatte i termer av att hon/han utsatts för hedersrelaterat förtryck kan ge upphov till skuldkänslor – "detta är mitt fel" – och att den utsatta blir osäker i sin anmälan och rätt till hjälp. Få istället den utsatta personen att själv berätta.

Gör den utsatta medveten om olika alternativ och deras olika konsekvenser. Samtala ingående om hur den nya, fria situationen kan gestalta sig. Vem kan hon/han vända sig till när hon/han känner sig ensam och längtar hem? Hur kan man bygga upp ett nytt nätverk på en ny bostadsort?

8.4 Insatser

Målsättning med insatserna är att flickan/pojken ska kunna leva ett eget liv och kunna bestämma över sin egen sexualitet och kropp och samtidigt – om möjligt – ha kvar sin familj! Det är också viktigt att arbeta med att avlasta henne/honom från de skuldkänslor som brytningen med familjen medför.

Att tänka på i val av placering:

- ✓ Avstånd till hemmet. När flickan/pojken längtar hem kan det vara en fördel att inte befinna sig alltför nära föräldrahemmet, då ett återvändande kan få förödande konsekvenser. Geografiskt avstånd kan ge tid till eftertanke, istället för att ta ett förhastat beslut.
- ✓ Lämplig geografisk placering. Det kan vara olämpligt att hon/han placeras i en geografisk del där den egna invandrargruppen bor, då ryktet snabbt kan spridas och utgöra ett hot mot henne/honom.
- ✓ När det gäller hedersrelaterat våld är det inte aktuellt att göra en släkt placering.
- ✓ Boendeform, såsom särskilt boende för denna grupp. Även om flickan/pojken är över 18 år kan det vara lämpligt med placering i familjehem.
- ✓ Personskydd
- ✓ Läkarvård
- ✓ Psykologhjälp
- ✓ Krisbearbetning
- ✓ Professionella stödjare i vardagen.

När en utsatt person blir placerad:

- ✓ Klipp mobilkortet men spara de nummer som den utsatte tycker är viktiga. På detta sätt kan hon/han avgöra om, när och med vem de vill ha kontakt.
- ✓ Byt e-postadress och andra sociala medier, FB, Instagram, Snapchat m.m. (se föregående punkt).
- ✓ Om en utsatt vill behålla kontakten med någon i familjen, t.ex. genom brevväxling, så ska det av säkerhetsskäl gå via socialtjänsten.
- ✓ Framhåll möjligheten till kontakt med socialtjänst/polis om det inte fungerar i det nya boendet.
- ✓ Var tydlig med att du vill att hon/han ska ringa om det uppstår problem, så att ni kan prata och gemensamt hitta en lösning. Det är betydligt tryggare än att den utsatte själv flyr (tillbaka till familjen).
- ✓ För myndig flicka/pojke: Var särskilt noga med att ordna med praktiska angelägenheter, såsom sysselsättning, försörjning och stödperson.

(Länsstyrelsen Östergötland "Om våld i hederns namn och om skyldigheten att se och hjälpa utsatta")

9. Viktiga kontakter

Våld mot kvinnor är ett mångsidigt problem och kräver samverkan mellan många myndigheter. Insatser från enbart socialtjänsten räcker inte, utan flera aktörer måste engageras i arbetet mot våld mot kvinnor, till stöd för barn som bevittnat våld och våldsutövare.

Sjukvården: Läkarundersökning för rättsintyg, kurator

Vuxenpsykiatrin: Samtalskontakt

Polisen: Anmälan, besöksförbud, trygghetspaket, skyddad adress, ny identitet. Viktigt att komma ihåg att kvinnan har rätt till ett målsägandebiträde, detta är gratis.

Kvinnojouren: Kontaktperson, namn, telefonnummer, stöd/kontaktperson

Barn- och ungdomspsykiatri: Traumabehandling, samtal för barnen

Diakon/präst: Samtal, krisbearbetning

Skatteverket: I fråga om skyddade personuppgifter

Försäkringskassan: Om kvinnan är sjukskriven p.g.a. fysiska skador eller psykiska konsekvenser

Arbetsförmedlingen: Om en kvinna behöver byta arbete

Kronofogdemyndigheten: Om en kvinna har skulder

Viktiga telefonnummer

Polisen

11414

112

Kvinnojouren

Storuman 073-655 16 96

Lycksele 0950-372 11

Vilhelmina 070- 326 33 71

Samtalsbehandlare RePulse, Lars-Erik Klasson

070-257 25 10

Djurskyddstelefon

072-556 60 90

E-post: info@djurskyddetvasterbotten.se

Brottsoffermyndigheten, servicetelefon

090-70 82 00- Vardagar 9-12 samt 13-15.

Centrum mot våld

Barnahus

Växel 090-16 10 00

På Barnahus får barnet träffa alla professionella under samma tak i en trygg och barnvänlig miljö. Barnet får samlade stödinsatser i form av möten med personal från BUP (barn- och ungdomspsykiatri), socialsekreterare, polis och läkare.

Kvinnofridsmottagningen

020-410 420 (syns ej på telefonräkningen).

E-post: kvinnofrid@umea.se

På Kvinnofridsmottagningen kan en våldsutsatt kvinna, på en lättillgänglig och trygg plats, få ett samlat myndighetsstöd anpassade efter sina behov. Barn erbjuds också stöd. Kvinnan kan få samtalsstöd, hjälp med frågor om ekonomi och boende, hjälp med samordning av olika myndighetsinsatser, träffa en läkare, föräldrastöd och göra en polisanmälan.

Kvinnofridslinjen

020-50 50 50

kvinnofridslinjen.se

Kvinnofridslinjen är en nationell stödtelefon för dem som utsatts för våld, och drivs på uppdrag av regeringen. Dit kan man som utsatt ringa för att prata, få stöd och bli hänvisad till rätt stödinstanser. Samtalen är gratis och syns inte på telefonräkningen.

Manscentrum

08-643 11 83

manscentrum.se

En behandlingsorganisation som erbjuder samtalshjälp för bland annat våldsutövare.

Terrafem Jourtelefon

020-52 10 10

www.terrafem.org

E-post: info@terrafem.org

Jour för invandrade kvinnor och tjejer på ett stort antal språk. Ger stöd och råd på kvinnans eget språk och i kontakter med myndigheter och andra organisationer. Samtalen är gratis och registreras inte.